

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Macedonij saeuitia, et tumultibus ab eo concitatis. Cap. XXX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

consenserat. Vrsacius Italia relicta, iter in partes orientis cepit, & Nicam urbem Thraciæ contendit. Ac longo tempore ibi commoratus, aliud concilium in ea vrbe conuocat: fideiq; formulam, quæ Arimini prælecta erat, in Græcum sermonem, sicuti ante scripsimus, conuersam, cœpit ratam facere, publicare, tanquam ex concilio generali editam præconiis celebrare, & fidem Nicæ stabilitam appellare, eo plane animo, vt homines imperitos ac simplices nominis similitudine in errorem raperet. Nam illi eam putabant fidem fuisse, quæ Nicæ vrbis Bythinæ erat olim confirmata. Verùm istud commentum illis non magno adiumento fuit. Nam non longo post tempore patefactum est, illiq; ipsi ludibrio habiti. Sed de rebus in partibus occidentis gestis hæcenus disseruimus.

De Macedonij seuitia, et tumultibus ab eo concitatis.

CAP. XXX.

VEniamus iam ad eas res explicandas, quæ fuerunt eodẽ tempore in oriente confectæ, hincq; nostri sermonis capiamus exordium. Episcopi factionis Arianae editis imperatoris elati, multò audacius res moliri cœpere. Qua autem ratione concilium cogere aggressi sint, dicam equidem paulo post, vbi illa, quæ sunt ante concilium ab illis factitata, à me percursa fuerint. Acacius & Patrophilus, simul atque Maximum episcopum Hierosolomitano exturbarant, Cyrillum in eius locum substituerunt. Macedonius autem prouincias & vrbes Constantinopoli finitimas, ministris sui instituti contra ecclesias suffectis, prorsus euertere conatus est. Nam ecclesiæ Cyzicensis Eleusium creauit episcopum: Nicomedensis Marathonium: qui antea diaconus sub ipso Macedonio constitutus, multum operæ ac studij in rebus ad viroꝝ & mulierum monasteria spectantibus, sedulo procurandis collocauerat. Cæterum quo pacto Macedonius prouincias & vrbes Constantinopoli vicinas euertere studuerit, iam dicemus. Iste, vt supra dixi, cum episcopatũ acquisiuisset, eos, qui ipsius opinionẽ sequi non in animum inducerent, infinitis ferè affectit incommodis. Et non solum eos, qui in concilio ab eo dissentire existimabatur, expulit, verùm etiam Nouatianos (hos naq; fidem

*Vide So-
zo de eo-
dem.*

SOCRATIS HISTORIAE

fidem consubstantialis amplexari pro certo cognouit) eiecit, cruciatusq; illis infixit intolerabiles. Agelius autem illorum episcopus, salutem fuga quæsiuit. Multi præterea viri pietate eximij præhensi, tormentisq; propterea grauiter afflicti, quod cum illo communicare recusauerant. Quin etiam isti postquam tormenta illis infixerant, per vim mysteria cum ipsis participare coegerunt. Nam illorum ora ligno distendunt, mysteriaq; inserunt. Qui autem huc cruciatum subibant, ipsum aliis tormentis multo putauerunt acerbiorum. Mulieres porrò & pueros abripiunt, mysteriorum cum illis participes fieri compellunt. Quod si renueret quisquã, aut illis contradiceret, statim verberibus cæsus fuit, & post verbera in vincula & carcerem cõiectus, coactusq; alia acerbiorum cruciamentorum genera sustinere. Ex quibus vnum & alterum, quo sæuitia & crudelitas tum Macedonij, tum aliorum, qui id temporis erant propter eam rem nobilitati, apud omnes liquido constet, in medio ponam. Vbera mulierum, mysteria cum illis participare renuentium inter arcularum labra intrusa ferris absciderunt. Easde item partes aliis mulieribus, partim ferro cãdente, partim ouis in igne, quàm maximè fieri poterat, calefactis exusserunt. Nouum hoc quidẽ cruciatus genus, etiam apud ipsos Gentiles non aliquando auditum, isti qui se Christianos profitebantur excogitarũt. Ista ab Auxanonte (cuius etiã in primo libro à me facta est mentio) vitã ad longissimum tempus protrahente, ipse equidem audiui: qui quanquã presbyter Nouatianæ erat ecclesiæ, tamẽ nõ exigua mala ab Arianis, cũ nondum ad gradum presbyteri ascēderat, se perpessum memorauit. Nã vnã cum Alexandro Paphlagone, qui religiosum & seuerũ vitæ genus cũ eo exercebat, in carcerẽ coniectũ esse, multas plagas sustinuisse, tormenta tolerasse: Alexandrũ aut propter plagarum acerbitatẽ in carcere occubuisse: qui quidem ad dexterã homini iam in sinũ Byzantiũ (quod Ceras, id est Cornu vocatur) nauigãti, prope fluminũ ripas sepultus est: vbi etiã ecclesia est Nouatianorũ, Alexandri nomine nuncupata. Diruerunt autẽ, Macedonij mandato, cũ alias ecclesiãs in aliis ciuitatibus, tũ eam etiam Nouatianorũ in vrbe Constantino poli sitã, quæ non multũ abest Pelargo. At cur istius separatim mentionẽ fecerim, iã, sicut ab Auxanonte viro, qui vitã lon-

longissimè propagavit, ipse accepi, dicturus venio. Lege Imperatoris, & Macedonii violentia, mandatum est, vt ecclesie illorum, qui fidem complectebantur Consubstantialis, prorsus vastarentur. Ista lex vna cum violentia Macedonii iuncta, etiam ad istius ecclesie euerfionem impellebat.

Qui autem ad hoc facinus obeundum erant comparati, illud prope aggrediuntur. Atque me quidem de populo Nouatianorum cogitantem quantam animi propensionem ac studium erga suam ipsorum ecclesiam declararint, quantam etiam benevolentiam illi, qui tum Arianorum malevolentia erant ecclesiis exturbati, iamq; easdem cum pace occupant, aduersum eos ostenderint, permagna certe incessit admiratio. Nam vt primum illi, quibus datum erat ecclesie demoliendae negocium, facinus aggrediuntur, ingens turba Nouatianorum, aliorumq; nonnullorum, qui doctrinam Cō substantialis cum illis tenebant, eam ecclesiam diruit, inque alium locum ædificium transfert. Locus autem è regione ciuitatis iacet, Sycæq; dicitur: atque decima tertia regio est vrbis Cōstantinopolis. Exiguo admodum temporis spatio ecclesia translata fuit: quippe cum tam frequens populi multitudo maxima cū animorū alacritate ad eam transferendam se cōtulisset. Nam vnus tegulas, lapides alter, tertius ligna, alius aliā materiam Sycas deportauit. Mulieres quoque & pueri operi illi subsidio fuere, vtpote qui se precādi munere ritè perfunctorum, magnumq; facturos lucrum propterea arbitrabatur, quod ad ædificia Deo cōsecrata suam operā & laborem assidue conferrent, Eo pacto igitur Nouatianorū ecclesia tum Sycas translata fuit. Postea, verò, mortuo Constantio, Iulianus Imperator, locū vbi primū fuerat exstructa, Nouatianis dari iussit. Populus autē in ecclesia de integro ædificāda, eodē modo quo prius, laborare, materiā trāsferre, in loco, quo initio steterat, cōstruere aggreditur. Et cū eam multo illustriore quàm antea effecisset, Anastasie id est resurrectionis donauit nomine. Illa igitur ecclesia, post, regnante Iuliano, vti modò dixi denuò erecta est. Per id tēpus cū qui ecclesie catholice fidē tuebatur, tū Nouatiani, erant pariter exacti. Et quoniā Catholici in templis, in quibus coibāt Arriani, versari abhorrebāt, idcirco in tribus aliis ecclesiis (totidē enim Nouatiani in illa vrbe habebāt ecclesias)

vna

SOCRATIS HISTORIAE

vnà cum Nouatianis conuenientes mutuo inter ipsos preces peragunt: parumq; aberat, quin fuissent vnitatis concordieq; vinculo inter se colligati, si Nouatiani, quo vetus suū institutum seruarent, non penitus recusassent. Sed tamen in aliis rebus tam singulari beneuolentia & amore se inter ipsos complectebantur, vt alter pro altero lubens mortē vellet oppetere. Exagitabantur igitur pariter non Constantinopoli solum, sed in aliis etiam prouinciis & ciuitatibus. Etenim paulò post Cyzici Eleusius, qui erat illius ecclesiae episcopus, Macedonij exemplum imitatus, se contra Christianos armare, eos vbique affligere, tormētis vexare coepit. Ecclesiamq; Nouatianorum, quæ erat Cyzici solo æquare. Macedonius autem sceleribus ab eo patris Colophonem, vt aiunt, addidit. Nam vbi auditione accepit cum apud Paphlagonas, tum Mantinij in primis, multos esse sectæ Nouatianæ deditos, intellexeritq; tantā hominum multitudinem per viros ecclesiasticos non posse commodè sedibus suis expelli, de sententia imperatoris quatuor militum cohortes in Paphlagoniam mittendas curauit, quo illi armatis hominibus perterrefacti, opinionem Arianam admitterent. Qui verò Mantinium incolebant, ardenti religionis suæ studio incitati, fidenter & animo contumaci contra milites gradi: & ingenti agmine coacto, pars falces longas prædere, pars ascias arripere, pars arma, quæ erant fortuitu oblata, sumere, omnes pariter in aciem procedere coeperunt. Cū ad manus ventum esset, Paphlagonum complures cadunt: milites, paucis exceptis, omnes intereunt. Quanquam multi sunt Paphlagonas, qui ista commemorant, tamen ab rustico Paphlagona, qui se prelio illi interfuisse dicebat, ipse equidem accepi. Ac tamen multæ fuere res eiusmodi à Macedonio Christianæ religionis ergo præclarè gestæ, in quibus, cædes, pugnæ, seruitus, bella denique intestina acciderant, istud tamen facinus, non solum apud eos, qui erant ab eo læsi, verum etiam apud suos, ingentem odij flammam meritissimo contra ipsum incendit, imperatorisq; animus partim hac de re ab eo fuit abalienatus, partim alia de causa, quæ eius generis fuit. Templum, vbi locus, in quo corpus Imperatoris Constantini erat conditum, ruinam minari: populus, qui intus versabatur, seque precibus dicauerat,

pro-

propterea in magno metu esse cœpit. Macedonius igitur habebat in animo Imperatoris ossa transferre, ne templi ruina loculus ille penitus obrueretur. Populus, re intellecta, eius conatum prohibere aggreditur: inquam nefas esse imperatoris ossa transferre: nam perinde esse, ac si è sepulchro effoderentur. Populus in duas dispertitur factiones: quarum altera corpus mortuum translatione illa minimè lesum iri, altera facinus impium factu affirmabat. Qui autem Cōsubstantialis fidem amplexabantur, communi consensu factō restiterunt. At Macedonius eos, qui reluctabantur, parui ducens, corpus in Ecclesiam, in qua corpus Acacij martyris erat repositum, transfert. Quo factō à multitudine dissentiente prope in eam ecclesiam concurritur. Factio aduersatur factioni: & absque mora manu grauitè confli- gitur. Tanta hominum cades facta est, vt tota ecclesia pars inferior sanguine redundaret. Idemque ab ipso porticu ec- clesie adiuncto, ad ipsam plateam factum esse cernebatur. Quod facinus miserabile & calamitosum, vbi ad aures im- peratoris peruenit, illum contra Macedonium ad iracun- diam prouocauit, tum quòd tanta hominum occidisset mul- titudo, tum quòd patris corpus absque ipsius consilio trans- ferre ausus esset. Administratione igitur partium imperij versus occidentem Iuliano Cæsari tradita, in orientem ipse proficiscitur. Sed quo modo Macedonius postea breui, e- piscopatu abdicatus sit, tamq; exiguas pœnas pro tantis sce- leribus dederit, dicam equidem paulo post.

De Concilio Seleucia vrbs Cæsariæ coactō.

CAP. XXXI.

DE altero concilio quod effigiem concilij Ariminensis pulchrè expressit, quodque Imperatoris edicto fuit in oriente conuocatum, iam narraturus accedo. Tametsi illi ante visum erat, vt episcopi Nicomediae vrbis Bythi- nia: cogentur, tamen terræ motus maximus qui illic acci- debat, (cuius impetu Nicomedia corruit) impedimento fuit, quo minus in eo loco conuenirent. Istud factum est, Tatiano & Cerealiō Coss. quinto Calend. Septembris. Consilium igitur inibant de concilio ad urbem Nicæam, quæ finitima est, transferendo. At mutata sententia, consti-

tuerunt